

Notatka z konferencji Komitetu IGF 2021 pt. „Etyka w Technologii i Internecie”

Maria Piątek

09.06.2021

Notatka w skrócie:

- Ustanowienie ogólnych rozwiązań etycznych jest konieczne, w szczególności biorąc pod uwagę różnorodność systemów moralnych.
- Tworząc podstawę programową należy kłaść większy nacisk na kreatywność.
- Proces konstruowania godnej zaufania technologii powinien być otwarty dla użytkowników, tak aby mogli oni być jego częścią.

31 maja br. miała miejsce konferencja pt. „Etyka w Technologii i Internecie” organizowana w ramach przygotowań do Szczytu Cyfrowego ONZ przez Komitet IGF 2021, Pełnomocnika Rządu ds. Polityki Młodzieżowej Piotra Mazurka, Youth IGF Polska oraz Radę Dialogu z Młodym Pokoleniem, we współpracy z TrendHouse.org.

Wydarzenie otworzyły wystąpienia Krzysztofa Szuberta – Przedstawiciela Prezesa Rady Ministrów ds. Europejskiej Polityki Cyfrowej i Pełnomocnika RP ds. UN IGF 2021, Piotra Mazurka – Pełnomocnika Rządu ds. Polityki Młodzieżowej, Anriette Esterhuysen – Przewodniczącej wielostronnej grupy doradczej Forum Zarządzania Internetem ONZ oraz Sophii – robota humanoidalnego.

W panelu dyskusyjnym uczestniczyli: Robert Kroplewski – Pełnomocnik Ministra Cyfryzacji ds. Społeczeństwa Informacyjnego, Sally Radwan – Doradca Ministra w zakresie sztucznej inteligencji w Egipcie, Ahmad Piraiee – Dyrektor Startup Grind Warsaw, Jenna Fung – Koordynatorka Asia Pacific i Hong Kong Youth IGF oraz wspomniana już Anriette Esterhuysen.

Na początku wydarzenia Krzysztof Szubert podkreślił, że transformacja cyfrowa jest istotnym zjawiskiem nie tylko dla rządów, biznesu czy dla organizacji zajmujących się cyfryzacją, ale również dla młodych użytkowników, którzy w przyszłości będą liderami w świecie cyfrowym. Zaznaczył, że prawa człowieka oraz kwestie etyczne powinny być postrzegane jako kluczowe w rozwoju nowych technologii.

Piotr Mazurek zauważył, że digitalizacja przyniesie ogromne korzyści dla społeczeństwa, ale również może nieść za sobą negatywne konsekwencje. Z tego powodu rozwój cyfrowy powinien skupiać się na dobru człowieka. Uważa, że nowe technologie powinny służyć między

innymi w walce ze zmianami klimatu, wsparciu zdrowia oraz znoszeniu barier w kontaktach międzyludzkich.

Anriette Esterhuysen w swoim przemówieniu zwróciła uwagę na problem ochrony praw człowieka w internecie. Omówiła między innymi kwestię prawa do prywatności i związanej z nią sprzedaży danych osobowych użytkowników. Podkreśliła również wagę oddziaływania technologii na środowisko naturalne, gdyż – jak twierdzi – mówiąc o etycznej AI należy rozważyć, jaki wpływ urządzenia będą miały na zmiany klimatyczne.

Ciekawostką wydarzenia było wystąpienie Sophii, czyli humanoidalnego robota. Stwierdziła ona, że jeśli ludzie i roboty będą ze sobą współpracować, uda się poprawić warunki życia na Ziemi. Taka współpraca powinna łączyć ludzką kreatywność z umiejętnościami analizy danych przez maszyny AI. Potrzebne są globalne struktury technologiczne, które pomogą dowiedzieć się jak systemy AI mogą pomóc ludzkości. Należy wzmocnić kreatywność, współczucie, innowacyjność oraz dialog w celu odkrycia tych możliwości. Zaapelowała również, aby dążyć do stworzenia świata przyjaznego zarówno ludziom, jak i maszynom.

Na początku panelu dyskusyjnego Sally Radwan poddała rozważeniu m.in. następujące kwestie: czy AI jest właściwą technologią do rozwiązywania problemów? Jakie mogą być krótko- i długoterminowe efekty użycia AI? Oraz jaki jest odpowiedni proces gwarantujący benefity dla większości użytkowników przy jednoczesnym ograniczeniu szkód, jakie może wyrządzić? Zaznaczyła, że aby zapewnić dobrą AI konieczne jest podejście interdyscyplinarne.

W zakresie strategii na rzecz rozwoju AI podejście Egiptu cechuje bezpośrednia interwencja rządu, ponieważ celem działań jest bezpośredni rozwój państwa w zakresie nowych technologii. AI ma pomóc Egiptowi zmierzyć się z wyzwaniami gospodarczymi oraz zagwarantować rozwój i dobrobyt. Sally Radwan uważa, że podmioty publiczno-prywatne sprawiają, że projekty AI są zrównoważone, a także korzystne finansowo. Taki model balansuje interesy zarówno państwowe, jak i sektora prywatnego, zaś beneficjentem tego modelu ma być klient. Technologia może odegrać istotną rolę w osiągnięciu zrównoważonego rozwoju. Znajduje zastosowanie w gospodarce i w optymalizacji ekosystemu. Sally Radwan opowiedziała o wdrażanej w Egipcie aplikacji mobilnej typu *chatbot*, czyli *smart farmer's assistant*. Ma ona pomóc rolnikom we wzroście produkcji.

Odnosnie wpływu AI na rynek pracy zaznaczyła, że nowe technologie mają ułatwić pracę ludziom poprzez optymalizację procesów, a nie ich zastąpienie. Radwan zauważyła, że ciężko

będzie przekwalifikować wszystkich pracowników, w szczególności tych, którzy są już blisko końca kariery. Należy wymyślić takie rozwiązanie, które nie pominie ich w nowej rzeczywistości.

Z kolei Jenna Fung zauważyła, że w wyniku pandemii użytkownicy stali się bardziej świadomi technologicznie. Jej zdaniem wspólne etyczne rozwiązania prawne są potrzebne w szczególności biorąc pod uwagę różnorodność systemów moralnych, wynikających z różnic kulturowych i religijnych. Proces tworzenia godnej zaufania technologii powinien być otwarty dla użytkowników, tak aby mogli oni być jego częścią. W wystąpieniu podkreśliła również rolę udziału młodych ludzi w tworzeniu polityki dotyczącej AI.

Zdaniem Ahmada Piraiee umożliwienie użytkownikom decydowania o AI, będzie lepszym rozwiązaniem niż aktywna rola rządów w tym zakresie, ponieważ zapewni im to lepszy dostęp do technologii. W aspekcie wpływu AI na rynek pracy stwierdził, że istotny jest charakter pracy. Jeśli wykonywana aktywność polega przykładowo na obliczeniach, to wówczas istnieje ryzyko, że nowe systemy zastąpią takiego pracownika. Inaczej ma się sytuacja przy pracy bazującej na kreatywności. Sztuczna inteligencja może wówczas wspomóc zatrudnionych, ale ich nie zastąpi. W swoim wystąpieniu ustosunkował się również do pojęcia świadomości (*ang. consciousness*) oraz do możliwości wszczęcia jej w maszyny. Zauważył, że wielu naukowców nie wie czym jest dokładnie świadomość. W rzeczywistości większość czynności, które wykonuje człowiek, nie ma nic wspólnego ze świadomością – są to raczej świadome czynności.

Anriette Esterhuysen uważa, że kluczowe jest zaangażowanie młodych ludzi w politykę na rzecz AI. Podkreśliła rolę rządów, których zadaniem jest nie tylko stymulowanie innowacji, ale również ochrona praw człowieka. Państwa powinny sprawować nadzór i ustanowić przejrzyste regulacje, które będą chronić jednostki przed naruszeniem ich praw. Przepisy powinny być opracowywane w sposób oddolny – tak, aby nie miały charakteru represyjnego oraz nie zdusiły innowacyjności.

Na początku swojego wystąpienia Robert Kroplewski stwierdził, że etyczne podejście powinno łączyć i porównywać wiele różnych wartości na całym świecie oraz starać się znaleźć zdroworozsądkowe rozwiązania. Zauważył, że wciąż nie wiadomo jak wiele systemów AI funkcjonuje. Pojawiają się pytania m.in. o odpowiedzialność (*ang. accountability*) i wytłumaczalność (*ang. explainability*), które odnoszą się do czarnych skrzynek. Uważa, że

istnieje możliwość kształtowania bazy AI w oparciu o dobre cele, gdyż człowiek może stanowić nad nią nadzór. Podkreślił rolę przejrzystości, odpowiedzialności i zaufania.

Odniosł się on też do problemu zmian na rynku pracy. Jego zdaniem przyszłe przesunięcia na rynku są jednocześnie szansą na rozwój umiejętności społeczeństwa. Ważne jest, aby skupić się na systemie edukacji – od podstawowej po uniwersytecką. Należy kłaść większy nacisk nie tylko na umiejętności cyfrowe, ale również na kreatywność. Podkreślił, że ewentualny wpływ osób uzdolnionych może negatywnie wpłynąć na suwerenność i autonomię gospodarki.

Zbudowanie godnej zaufania AI to nie wszystko. Konieczne jest zbudowanie ekosystemu opartego na zaufaniu. Istnieje nie tylko rynek geopolityczny, ale również wirtualna przestrzeń globalna, która implikuje istnienie nowych sąsiadów. Jest to nowa szansa na współpracę i budowanie świata opartego o te same wartości.

O AUTORCE

Maria Piątek. Absolwentka studiów licencjackich na kierunku europeistyka w Centrum Europejskim UW oraz studentka III roku prawa na UW. Zainteresowania dotyczą m.in. procesów integracyjnych i dezintegracyjnych w Europie, dyplomacji, rozwoju technologicznego oraz geopolityki.

JEŻELI DOCENIASZ NASZĄ PRACĘ, DOŁĄCZ DO GRONA NASZYCH DARCZYŃCÓW!

Z otrzymanych funduszy sfinansujemy powstanie kolejnych publikacji.

Możliwość wsparcia to bezpośrednia wpłata na konto Instytutu Nowej Europy: 95 2530 0008
2090 1053 7214 0001 tytułem: „darowizna na cele statutowe”.